

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-ФІЛОЛОГІВ: ПРИНЦИПИ ВІДБОРУ І СТРУКТУРУВАННЯ ЗМІСТУ

Актуальність дослідження визначена низкою факторів, що обумовлюють модернізацію змісту професійної підготовки майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах. За останні десятиліття кардинально змінилася система генерації й передачі знань, а їх обсяг багаторазово зріс. Сьогодні не можна за один раз, навіть за 5 або 6 років, підготувати людину до професійної діяльності на все життя. Нині щорічно обновляється близько 5% теоретичних і 20% професійних знань. Період „напіврозпаду” компетентності (одиниця виміру старіння знань фахівця, прийнята у США) тобто зниження її на 50 % унаслідок появи нової інформації, показує, що за багатьма професіями цей період настає менш ніж через 5 років, тобто навіть раніше, ніж закінчується навчання у вищому навчальному закладі [2]. Отже, випускник вузу, крім отриманих знань у вузькій професії, повинен ще на студентській лаві розвинути здатності до навчання протягом життя у «розумному суспільстві», якому притаманні технологічно детерміновані соціальні трансформації, пов'язані з переходом від широкого застосування знань до масового використання інформації і застосування інформаційних технологій. Результати сучасних досліджень, присвячених розгляду різних аспектів професійно-компетентної спрямованості навчання, були предметом досліджень останніх десятиліть. З-поміж основних зазначимо такі: особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у системі філологічної освіти (О.Авраменко, Є.Власов, Т.Кулік, Т.Юдіна) та при підготовці майбутніх учителів-словесників (І.Бакаленко, Л.Карташова), інформаційної діяльності вчителя іноземних мов (І.Самойлюкевич); формування інформаційної культури майбутніх учителів гуманітарних

дисциплін (Є.Полат, Н.Протасова); методична система підготовки майбутнього вчителя іноземної мови до використання інформаційних технологій (Л.Морська); зміст інформаційної компетенції вчителя іноземної мови (Р.Івашенко); педагогічні умови застосування інформаційних технологій, які сприяють підвищенню якості фахової підготовки майбутніх учителів іноземної мови (О.Подзигун); система формування професійних умінь майбутніх учителів гуманітарних дисциплін засобами інформаційно-комунікаційних технологій у процесі бакалаврської підготовки (О.Зимовець).

Водночас, маємо констатувати, що при розгляді поняття інформаційно-комунікаційна компетенція не враховуються особливості її змісту для студентів гуманітарних спеціальностей, зокрема, вчителів-філологів, які відносять до соціальної групи так званих непрограмуючих користувачів ПК. Тому *предметом дослідження* визначено зміст професійної підготовки майбутнього вчителя-філолога з метою формування його інформаційно-комунікаційної компетенції.

У нашому розумінні інформаційно-комунікаційна компетенція (ІКК) вчителя-філолога є невід'ємною структурною складовою його професійної компетентності і означає здатність фахівця задовольняти інформаційні потреби в професійній (педагогічній) сфері та вміння транслювати перероблену інформацію в процесі комунікації.

Для реалізації поставленого у дослідженні завдання – визначити принципи формування змісту професійної підготовки бакалаврів філології – було проведено анкетування різних респондентських груп: вчителів-філологів, що мають стаж педагогічної роботи від 5 років (200 осіб); студентів 1 курсу, що навчаються за

філологічними спеціальностями ОКР «бакалавр» (200 осіб).

Для визначення рівня сформованості інформаційно-комунікаційної компетенції (ІКК) учителів-філологів нами було розроблено описативну шкалу.

Творчий (високий) рівень сформованості інформаційно-комунікаційної компетенції характеризується вмотивованістю на комплексне творче використання учителем ІКТ в професійній і самоосвітній діяльності; впевненими навичками володіння комп'ютерними засобами, високо розвинутими вміннями добору програмного забезпечення для вирішення дидактичних завдань; вільною орієнтацією в інформаційному просторі, у мережі Інтернет, розвинутими вміннями активного пошуку і обробки інформації; творчими методичними навичками створення навчальної комунікації за допомогою ІКТ.

Продуктивний (достатній) рівень сформованості ІКК характеризується сформованою мотивацією на використання ІКТ в професійній і самоосвітній діяльності в якості супровідного навчального засобу; достатніми практичними навичками володіння комп'ютерними засобами, добре розвинутими вміннями добору програмного забезпечення для вирішення дидактичних завдань; впевненою орієнтацією в інформаційному просторі, у мережі Інтернет, достатньо розвинутими вміннями пошуку і обробки інформації; стійкими методичними навичками створення навчальної комунікації за допомогою ІКТ з наданням переваги реконструктивному, а не творчому типу діяльності.

Репродуктивний рівень характеризується сформованою, але нестійкою мотивацією до використання ІКТ в педагогічній діяльності, однак потреба в самовдосконаленні низька або прихована; загальними навичками володіння комп'ютерними засобами, репродуктивним характером знань і вмінь добору програмного забезпечення для вирішення дидактичних завдань; пасивним підходом до застосування вмінь пошуку та обробки інформації, наявністю значних ускладнень; посередніми методичними вміннями створення навчальної комунікації за допомогою ІКТ з наданням

переваги завданням репродуктивного характеру.

Базовий рівень сформованості ІКК характеризується низькою або відсутньою мотивацією до використання ІКТ в педагогічній та самоосвітній діяльності; поверховими знаннями про основні комп'ютерні засоби, нерозвинутими вміннями добору програмного забезпечення для вирішення дидактичних завдань; пасивним підходом до застосування знань про способи пошуку і обробки інформації, невмінням їх використовувати; фрагментарними знаннями про методику створення навчальної комунікації за допомогою ІКТ.

Наші дослідження показують, що на сьогоднішній день більше 60% учителів-філологів мають репродуктивний та базовий рівні сформованості ІК-компетенції, переважно особи вікових категорій 40-50 і більше років. Найвищий показник якості знань, умінь і навичок використання ІКТ показали респонденти вікової категорії до 30 років, тобто особи, що отримали вищу освіту не далі як 7 років тому. Одночасно у віковій категорії 30-40 років спостерігаємо підвищення кількості осіб, які оцінюють рівень сформованості інформаційної компетенції як репродуктивний (38%) і продуктивний (28%) рівнях, порівняно із молодшою категорією. Як бачимо, учителі-філологи, які не отримали необхідних навичок у ВНЗ, намагаються власними силами заповнити пробіли в знаннях, щоб відповідати вимогам часу. У віковій категорії 40-50 років спостерігається прагнення до засвоєння новітніх технологій, принаймні на базовому (40%) і достатньому (20%) рівнях, як і у віковій категорії старше 50 років, де засвоєння ІКТ знаходиться переважно на базовому рівні (46%).

За результатами опитування з'ясувалося, що близько 20% загальної кількості опитаних (в основному особи старше 50 років) про роботу з комп'ютером мають лише загальне уявлення, а Інтернет їх просто відлякує. Значні труднощі пов'язані у філологів із використанням MS Excel (загалом 51% опитаних). Найменше проблем філологи мають із MS Office (18,5%), хоча більшість зазначили, що

користуються програмою лише як друкарською машинкою, та з електронними словниками і посібниками (13%), за умови якісного програмного продукту. Цікавим є той факт, що 46% загальної кількості респондентів (переважно вікових категорій до 30 і 30-40 років) допускають, що рівень їх знань ІКТ можна значно покращити, 30% опитаних (переважно 40-50 років) вважають, що рівень їх знань ІКТ потребує покращення лише у деяких випадках, 4% задоволені показниками рівня своїх знань з ІКТ (до 30 років), а ще 4% не вбачають потреби в подальшому розвитку своєї ІК-компетенції (категорія вчителів 50+). Таким чином, переважна більшість педагогів (53%) віком від 40 років не вміє або погано вміє користуватися відповідними комп'ютерними програмами та ресурсами мережі Інтернет.

Студентська аудиторія інтенсивно використовує сучасні ІКТ та мережу Інтернет. Наші дослідження також підтверджують результати опитувань Інституту Горшеніна, згідно з якими до 80% студентів щоденно користуються Інтернетом (чати, форуми, соціальні мережі). Понад це – саме «гра в комп'ютерні ігри та проведення часу в Інтернет» – це друга за популярністю (після зустрічі з друзями: 80% проти 51%) форма проведення вільного часу [1]. Студенти першого курсу, що навчаються за філологічними спеціальностями, зазнають труднощів у процесі пошуку професійної інформації (45,5% респондентів), у створенні мультимедійних презентацій (44,5%), використанні MS Office (28%), використанні MS Access та MS Excel (41%), роботі з електронними словниками/посібниками (30%).

Ми виходимо з того, що сформована інформаційно-комунікаційна компетенція бакалаврів філології свідчить про наявність знань, умінь, навичок, здатностей діяти у різних сферах професійної діяльності. Інформаційно-комунікаційна компетенція передбачає здатність вчителя мови та літератури орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного суспільства. Інформаційно-комуні-

каційна компетентність з позиції застосування в професійній діяльності учителя-філолога має три компоненти, що відповідають окремим видам діяльності вчителя-філолога: загальний, загально-педагогічний, професійно-предметний.

Загальний компонент інформаційно-комунікаційної компетенції включає: основні відомості про устаткування ПК, правила техніки безпеки, основи роботи на комп'ютері, до яких входять відомості про основні програмні засоби (текстові редактори, бази даних, електронні таблиці, робота в мережах). Загально-педагогічний компонент охоплює роботу з програмними пакетами загальнонаукового призначення, педагогічними програмними засобами, методику застосування ІКТ в навчальному процесі. До професійно-предметного компонента входять такі основні ІКТ для підтримки професійної діяльності фахівця-філолога: готові програмні засоби (електронні підручники, енциклопедії, посібники, словники тощо); програми MS Office (Word, Power Point, Microsoft Publisher, Excel); Інтернет-ресурси; соціальні сервіси Інтернету.

У процесі дослідження ми визначили основні принципи формування змісту професійної підготовки майбутніх учителів-філологів: цільового призначення, безперервності, модульності, міждисциплінарної інтеграції, адаптивності.

Принцип цільового призначення змісту навчання визначається як виділення із змісту навчання окремих, змістовно цілісних елементів, які відповідають поставленим частковим цілям, а потім поєднання відповідних елементів у модуль, який відповідає одній інтегрованій дидактичній меті (П.А.Юцявичене) [6, с. 23].

Використання сучасних інформаційних технологій (ІТ) є соціально значущим аспектом у формуванні професійної компетенції майбутнього вчителя-філолога, оскільки воно обумовлює: доступ до світових систем знань і культури країн, мову яких майбутній учитель-філолог буде доносити до учнів; трансляцію знань, напрацьованих людством, до кожного користувача єдиного інформаційного простору; необмеженість свободи творчості, що

є запорукою високої професійної кваліфікації вчителя-філолога; вільне формування вчителем-філологом свого світогляду; розвиток гуманітарної спрямованості навчання; адаптацію особистості майбутнього вчителя-філолога до динамічно мінливих умов життя в цілому [5].

Ми поділяємо думку С.О.Сисоевої, І.В.Соколової щодо визначення пріоритетів у підготовці майбутніх учителів до застосування інформаційних технологій: переорієнтація методики навчання інформаційним технологіям на пріоритет розвивальної функції; необхідність підвищення у майбутніх фахівців мотивації до навчання та залучення їх до самостійної (індивідуальної та групової) дослідницької роботи на базі комплексного використання інноваційних педагогічних та інформаційних технологій з метою підвищення якості навчання; безперервність формування інформаційної компетенції на освітньо-кваліфікаційному рівні «бакалавр» шляхом запровадження змістових модулів і виділення базового «ядра знань» [4, с. 273].

На погляд Ю.Самойленко, саме ІТ впливають на зміну ціннісного потенціалу майбутнього вчителя-філолога, у тому числі на сприймання інформаційних технологій як необхідного атрибуту професійної діяльності, зокрема у процесі профільного навчання [3].

На думку американських дослідників проблеми інтеграції ІКТ у процес професійної підготовки вчителів (N.Wentworth, R.Earle, M.Connell), на сучасному етапі найбільш інноваційно продуктивним в контексті викладання ІМ є підготовка майбутніх учителів іноземної мови до застосування таких навчальних інструментів нового покоління, як вебквести (webquests), електронні щоденники (blogs), електронні портфелі (e-portfolio) і подкасти (podcasts) тощо [7, с.33].

Принцип безперервності формування інформаційної компетенції майбутніх учителів, означає структурно-логічну схему викладання дисциплін гуманітарної та соціально-економічної, природничо-наукової, загально-професійної, професійної практичної підготовки, в яких передбачено

змістовні модулі для ІКТ-підготовки бакалаврів філології.

Модуль ми розглядаємо як систему навчальних елементів, що поєднані за ознакою відповідності певному навчальному об'єктові, яким є ІКК майбутнього бакалавра філології. Модульність у нашому розумінні є принципом структурування змісту професійної програми підготовки бакалаврів філології і навчальної інформації з інформаційно-комунікаційних технологій. *За модульним принципом* зміст професійної підготовки структурований в п'ять змістовних модулів (основні, підтримуючі, організаційні, комунікативні, переносні), за кожним з яких закріплені чітко визначені функції та професійні завдання згідно із функціональними видами діяльності вчителя, філолога. За таких умов змістовні модулі дисциплін формують єдиний міждисциплінарний простір освітньо-професійної програми формування інформаційної компетенції бакалаврів філології. Це сприяє формуванню у студентів цілісної картини світу, є підґрунтям для трансдисциплінарного синтезу гуманітарних знань у системі професійної підготовки за певним напрямом підготовки в ВНЗ.

Принцип міждисциплінарної інтеграції ми розуміємо як процес узгодження змісту навчальних дисциплін ОПП підготовки бакалавра філології з точки зору відображення ними єдиних, безперервних і цілісних явищ професійної діяльності, одним з яких є застосування інформаційно-комунікаційних технологій. Міждисциплінарна інтеграція змістових модулів дає можливість студентові проаналізувати один і той же факт або явище з різних точок зору, виявити логічні зв'язки між розрізненими знаннями, встановити їх внутрішню спорідненість. *Принцип адаптивності* означає адаптацію змісту навчальних дисциплін до умов професійної діяльності вчителя-філолога. Йдеться про профільну спрямованість кожного змістовного модулю.

У процесі дослідження ми розробили змістовні модулі для різних дисциплін освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів філології.

Основні змістовні модулі включені в дисципліну «*Основи інформатики та комп'ютерних технологій в філології*», яка є інформатичною за цільовим спрямуванням. Майбутні вчителів-філологи опановують знання і набувають умінь у таких предметних площинах: Аудіовізуальна інформація: природа, джерела, перетворювачі, носії. Аудіовізуальні технології: комп'ютери і мультимедійні засоби. Апаратне та програмне забезпечення ПК. Операційні системи WINDOWS XP. Основи роботи з пакетом MS OFFICE. Інформаційні технології обробки текстів. Візуальні веб-конструктори.

Підтримуючі змістовні модулі ми виділили у таких дисциплінах професійної підготовки майбутнього вчителя: філософія, соціологія, педагогіка, психологія, безпека життєдіяльності, основи охорони праці. Подамо змістовне наповнення модулів.

Філософія і соціологія. Філософія і соціологія інформаційного суспільства: процеси інформатизації, віртуалізації; закономірності розвитку, структура, функції сучасного інформаційного суспільства.

Педагогіка. Інформаційна культура і інформаційна компетенція вчителя. Інформаційно-комунікаційні технології, види, особливості використання на уроках. Інформаційне середовище в школі, компоненти, особливості створення.

Психологія. Психологічні засади використання ІКТ. Вплив сучасних інформаційних технологій на навчальний процес як психолого-педагогічна проблема. Позитивні та негативні впливи інформаційних технологій на суб'єкти навчання

Безпека життєдіяльності. Інформаційно-психологічна безпека. Інформаційні технології в забезпеченні безпеки життєдіяльності людини, охорони праці і навколишнього середовища

Основи охорони праці. Безпечність застосування інформаційного обладнання. Вплив ІКТ на здоров'я користувачів. Ергономічна безпека. Умови праці користувачів ІКТ.

Структурними компонентами *організаційних й комунікаційних модулів*, що спрямовані на самонавчання й самоорганізацію

діяльності студентів у вищому навчальному закладі, визначено такі: вступ до спеціальності, основи наукових досліджень, математичні і статистичні методи дослідження у філології, суспільні комунікації

Вступ до спеціальності. Сучасні тенденції розвитку вищої педагогічної освіти: інформатизація, комп'ютеризація. Діяльність вчителя в інформаційному суспільстві. Неперервність педагогічної освіти засобами сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Основи наукових досліджень. Методологія та методика наукового дослідження з використанням сучасних ІТ. Традиційні та новітні джерела інформації (електронні, комп'ютерні). Методика збору та обробки інформації. Використання баз даних. Структурування комп'ютерних варіантів таблиць, схем, графіків, діаграм тощо.

Суспільні комунікації. Особливості друкованих та електронних засобів масової інформації.

Спеціалізовані модулі змісту професійної підготовки розширюють й поглиблюють компетенцію у вибраній особою галузі знань. До них ми відносимо змістовні модулі дисциплін: методика навчання іноземних мов і зарубіжної літератури, організація і методика виховної роботи, сучасні технології навчання ІМ та підготовки до зовнішнього тестування.

Організація і методика виховної роботи. Дидактичні умови використання інформаційних технологій в процесі організації позакласної виховної роботи. Методика використання інформаційно-комунікаційних технологій у закладі освіти, у виховній роботі.

Методика навчання іноземних мов (ІМ) та зарубіжної літератури. Зміст інформаційної компетенції вчителя ІМ. Аудіовізуальні технології навчання. Інтерактивні технології навчання. Дидактичні умови використання інформаційних технологій на заняттях ІМ. Банк даних для навчання ІМ. Комп'ютерні підручники з ІМ. Використання подкастів у навчанні ІМ для формування іншомовної комунікативної компетенції і методичної компетенції (аудіо або відеозаписів лекційного матеріалу, фрагментів уроків, дискусій із методичної

проблематики для самостійного опрацювання).

Сучасні технології навчання ІМ та підготовки до зовнішнього тестування. Комунікативні і інтерактивні технології навчання ІМ. Методика організації інтерактивного навчання. Організація роботи з інформаційними технологіями у процесі підготовки до зовнішнього тестування з іноземних мов. Технологія тестування для перевірки сформованості мовної та мовленнєвої компетенції учнів. Технологія складання тестів з іноземних мов і оцінювання успішності учнів за допомогою комп'ютерних технологій.

До *переносних модулів*, що забезпечують трансляцію здобутих теоретичних знань на практику, ми включили курсові роботи за профілем ОПП, педагогічну практику з іноземної мови.

Виконання курсових робіт передбачає пошук необхідної інформації з використанням сучасних ІТ (пошуковий запит, бібліотечні каталоги, довідкова інформація тощо), участь в телекомунікаційних конкурсах і проектах, оформлення і презентацію результатів власних досліджень.

В результаті опанування змістовних модулів дисциплін ОПП підготовки бакалавра філології майбутній учитель: розуміє закономірності і особливості протікання інформаційних процесів в педагогічній діяльності, орієнтованої на розвиток інтелектуального потенціалу учня, на формування умінь самостійно здобувати знання, здійснювати інформаційно-навчальну, експериментально-дослідницьку діяльність; набуває спеціальних знань про властивості і характеристики інформації, основні типи ІКТ, що використовуються в освіті і вмінь їх використання у професійній діяльності, що зумовлена напрямом підготовки – філологія. У випускника ОКР бакалавра формується потреба у використанні ІКТ при вирішенні професійних завдань, що базується на усвідомленому володінні інформаційними технологіями та навичками інформаційної взаємодії освітнього призначення в умовах використання засобів ІКТ, готовність до опанування нових можливостей ІКТ для

вдосконалення механізмів управління системою освіти на основі ІКТ.

Рівень сформованості інформаційно-комунікаційної компетенції вчителя визначаємо в синтезі інформаційної культури (знання, вміння), мотивах (впевненість в необхідності володіти методикою використання сучасних інформаційних технологій в педагогічній діяльності у ситуаціях повсякденного життя) і зовнішньої виразності (поведінка), що виявляється у відкритості до нових знань з сучасних інформаційних технологій, готовність допомогти учням їх використовувати, розвитку здібностей – комунікативних, а також самостійності, наполегливості, витриманості, цілеспрямованості, критичності мислення. Результати нашого дослідження налаштовують на визначення основних складових інформаційно-комунікаційної компетенції бакалаврів філології – мотиваційної, інформатичної, інформаційної, комунікаційної, що й стане предметом наших подальших розвідок.

Література

1. Інформаційні технології як фактор суспільних перетворень в Україні: зб. аналіт. доп. / М.А. Ожеван, С.Л. Гнатюк, Т.О. Ісакова; за заг. ред. Д.В. Дубова. – К.: НІСД, 2011. – 96 с. – С. 16.
2. Освіта протягом життя: світовий досвід і українська практика [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/252/>
3. Самойленко Ю.П. Формування вмінь використання майбутнім учителем-філологом інформаційних технологій у профільному навчанні: стан проблеми / Ю.П.Самойленко // Вісник Житомирського державного університету. Випуск 44. Педагогічні науки. – 2008. – С. 97-100.
4. Сисоєва С.О., Соколова І. В. Проблеми неперервної професійної освіти: тезаурус наукового дослідження: наук. видання / С.О. Сисоєва, І.В. Соколова / НАПН України. Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих, МОН. Маріупольський держ. гуманітарний ун-т – Київ-Маріуполь: 2010. – 300 с.

5. Скалій Л. Використання інформаційних технологій у формуванні професійної компетенції майбутнього вчителя іноземних мов / Л. Скалій // Іноземні мови. — 2003. — № 4. — С. 6-9.
6. Юцявичене П. Теория и практика модульного обучения / П. Юцявичене - Каунас, 1989. — 271с.
7. Integrating informational technology into the teacher education curriculum: process and products of change / N. Wendworth, R. Earle, M. Connel, editors. — New York: The Haworth Press, Inc., 2004 — 188 p.

В. Є. Ромашенко

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-ФІЛОЛОГІВ: ПРИНЦИПИ ВІДБОРУ І СТРУКТУРУВАННЯ ЗМІСТУ

У статті визначено принципи формування змісту професійної підготовки бакалаврів філології (цільового призначення, безперервності, модульності, міждисциплінарної інтеграції, адаптивності). Схарактеризовано змістовні модулі дисциплін освітньо-професійної програми підготовки майбутнього учителя-філолога (основні, підтримуючі, організаційні, комунікаційні, переносні) для формування інформаційно-комунікаційної компетенції.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційна компетенція, бакалавр філології, інформаційно-комунікаційні технології.

В. Е. Ромашенко

ФОРМИРОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННО-КОМУНИКАЦИОННОЙ КОМПЕТЕНЦИИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ-ФИЛОЛОГОВ: ПРИНЦИПЫ ОТБОРА И СТРУКТУРИРОВАНИЯ СОДЕРЖАНИЯ

В статье определены принципы формирования содержания профессиональной подготовки бакалавров филологии (целевого назначения, непрерывности, модульности, междисциплинарной интеграции, адаптивности). Охарактеризованы содержательные модули дисциплин образовательно-профессиональной программы подготовки будущего учителя-филолога (основные, поддерживающие, организационные, коммуникационные, переносные) для формирования информационно-коммуникационной компетенции.

Ключевые слова: информационно-коммуникативная компетенция, бакалавр филологии, информационно-коммуникационные технологии.

V. E. Romashenko

FORMATION OF INFORMATION AND COMMUNICATION COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS IN LINGUISTICS: PRINCIPLES FOR SELECTING AND STRUCTURING OF ITS CONTENT

In the article the principles of professional Bachelor of Philology content forming (purpose, continuity, modularity, interdisciplinary integration and adaptability) are determined. Content modules of disciplines of educational and professional programs of training of future teachers in linguistics (basic, organizational, communicational, portable) are described for the formation of information and communication competence.

The object of our research is determined as professional training of future teachers in linguistics for the purpose of formation of information and communication competence. To our opinion information and communication competence of bachelor of philology creates the basis for realization of constant education throughout their pedagogical activity.

In the article the informational and communicational competence condition of the teachers of linguistics and the bachelors of philology is investigated. The principles of professional Bachelor of Philology content forming (purpose, continuity, modularity, interdisciplinary integration and adaptability) are determined.

On the basis of Ukrainian and foreign research work we determined principles of content formation of professional training of bachelors of philology.

Content modules of disciplines of educational and professional programs of training of future teachers in linguistics (basic, organizational, communicational, portable) are described for the formation of information and communication competence.

Keywords: information and communicative competence, Bachelor of Philology, information and communication technology.

Стаття надійшла до редакції 20.12.12

Рецензенти:

д. пед. н., професор Соколова І.В.

к. пед. н. Проценко О. Б.